

OTÁZKY PRE „KOMPETENTNÝCH“

Nerobme z prírody skládky odpadu

Vážená redakcia,

konečne sa niekto ozval na tému Sandberg. Tieto miesta navštevujem už okolo 40 rokov. Nádherná a vzácna Štátna prírodná rezervácia. Kedysi, za preklinaného socializmu, sa o túto lokalitu vzorne starali dobrovoľníci zo Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny, podporovaní štátom. Upravovali chodníky, čistili ich, spriechodňovali a držali stráže. Dnes po schodíkoch vybudovaných na príkrých častiach chodníkov možno nájsť už len biedne pozostatky. Zavše vás tam obehne terénny motocykel, motorová štvorkolka, jazdec na koni alebo cyklista s drapákmi na kolesách. V krovinách sú plastové fľaše a iné odpadky. Je to najhoršie opatrovaná rezervácia na Slovensku.

Sandberg je vyčlenená časť Chránenej krajinnnej oblasti Malé Karpaty, ale nikde nie je

vyznačená hranica medzi CHKO a rezerváciou. Na obe sa vzťahujú osobitné predpisy. Takže vlastne ani nie je možné niekoho stíhať za porušovanie predpisov, ak by mal kto. Chvályhodné je, že sú tam náučné tabule, ale ináč nič. Do tejto lokality je prístup z Devína, z Devínskej Novej Vsi, z Dúbravky, aj z hrebeňovky vedúcej z Kútikov. Nikde nie je vyznačená hranica rezervácie, teda ani upozornenie pre návštevníkov. Dúfam, že sa k tejto veci ozve nejaká kompetentná osoba. Zdá sa, že „bratislavské celebrity“ navštevujú onakvejšie miesta.

Na najvyššom mieste Devínskej Kobyly bola kedysi krásna trávnatá lúka s vyhliadkovou vežou. Ideálne a veľmi obľúbené miesto na turistiku a oddych. Počas studenej vojny túto lokalitu zabrala armáda a vybudovala si tam objekty, ohradu, aj asfaltovú cestu vedúcu na vrch z Dúbravky. Prevádzkovať tam objekty iste nie je lacná vec. Načo to tam je, keď

už zanikla „železná opona“? Platíme to my, občania, dá nám niekto vysvetlenie? Nie je načase vrátiť to občanom a pôvodnému účelu?

V okolí Bratislavy je naozaj krásna príroda, Malé Karpaty. Ale obávam sa tam pozvať návštevníkov zo zahraničia. Hotové smetisko! Neveríte? Napríklad, prejdite sa cestou z Lamača na Kačín. Uvidíte prepĺnené smetné koše a smeti rozfúkané po okolí. Kohosi napadlo, že turista si sice prinesie občerstvenie v batohu, ale prázdny plastový sáčok už domov neunesie! Má predsa v lese odpadový kôš! Ktorý je stále prepĺnený! Kto to kedy videl dávať do lesa odpadové koše? Alebo sa prejdite od Červeného mosta na Kačín po červenej značke. Prídete do lokality Klanec, nad Lamačom, kde si záhradkári a chatári udržiujú poriadok len na svojom, ale okolitý les im slúži ako skládka odpadkov a stavebného materiálu. Mal by sa vytvoriť nejaký zákon, aby za čistotu okolia chaty a záhrady zodpovedal jej majiteľ. Predsa nie je mysliteľné, že do lesa vyvezie odpadky, linoleum, starú chladničku ap. obyvateľ Štrkovca!

Milan Polášek

KLEPÁČ – VĎAKA ZA JEHO OBNOVU

V Staromestskom kuriéri sme nedávno čítali o rekonštrukcii mlynov na Vydrici a to bola naša inšpirácia. Po daždivých dňoch v Bratislave, prišla slnečná sobota 27. septembra. So sestrou sme sa vybrali do prírody. Naša cesta smerovala na Železnú studienku. Ďaleko sme sa však nedostali. Keď sme prechádzali popri Klepáči, zostala som v údive stáť. Namiesto ruiny, z ktorej trčala v minulosti len jedna rozpadnutá skalná stena budovy ôsmeho mlyna vybudovaného na Vydrici (neskôr výletnej reštaurácie), stál obnovený objekt a pred ním množstvo ľudí, ktorí neustále vchádzali a vychádzali, alebo postávali pred ním a obdivovali krásu obnovenej pamiatky Bratislavy. Samozrejme, do vnútra sme vošli aj my. Dozvedeli sme sa, že na Klepáči je deň otvorených dverí. Vnútri nás čakalo ďalšie prekvapenie. Za oknom sa otáčalo vodou poháňané, nové, impozantné, drevené koleso. Jeho monotónny pohyb a zvuk padajúcej vody z korčiekov, pripomínal časy vodných mlynov v tejto lokalite, ktoré sa spomínajú už od roku 1455 (podľa materiálov, ktoré sme dostali k dispozícii vrámci

prebiehajúcej akcie). Zároveň sa premietal vynikajúco spracovaný film, ktorý návštevníkom priblížil históriu tohto objektu, ako i postup rekonštrukčných prác vykonaných doposiaľ na Klepáči. Pre návštevníkov boli pripravené materiály, ktoré informovali o histórii objektu a aj o zámeroch neziskovej organizácie Klepáč – združenie pre ôsmy mlyn na Vydrici. Z nich som sa dozvedela, že objekt bude slúžiť najmä deťom a mládeži pre vzdelávacie a výchovné programy a iné záujmové činnosti aj s možnosťou ubytovania. Splní sa tak základná myšlienka majiteľky tohto objektu RNDr. Ludmily Sedlárovej Rabanovej.

Najdojímavejšie boli skupinky navzájom komunikujúcich starších ľudí, ktorí sa síce nepoznali, ale spájali ich spomienky na časy, kedy sa pravidelne zastavovali vo výletnej reštaurácii Klepáč na občerstvenie.

Návštevníkov čakala aj milá pozornosť – pohostenie v podobe kapustovej a rybacej polievky, kávy, čaju, nealkoholických nápojov, buchiet, domácich koláčikov a pod., ktoré ponúkali členky združenia. Mala som radosť z toho množstva ľudí, ktorí neustále prichádzali a pri podpise do listiny

návštevníkov dopisovali slová vďaky a obdivu. Zaslúžene! Pretože táto tristoročná stavba bola zrekonštruovaná s viditeľným citom pre zachovanie pôvodného vzhľadu mlyna (obnovené mlynské koleso, zachované pôvodné kamenné prvky na objekte, obnovená ozdobná mreža na okne, zachovaný vikier v krove niekdajšieho mlyna, kadiaľ pravdepodobne v minulosti pomocou kladky vyťahovali vrecia s obilím a i.). V čase, kedy sme svedkami chátrajúcich pamiatkových objektov a unáhľených demolácií historických nehnuteľností (Cvernovka, Gumonka, prehratý boj iniciatívy „Bratislava otvorene“ o zachovanie Parku kultúry pri Dunaji...), je rekonštrukcia Klepáča o to obdivuhodnejšia. V súčasnosti je to jediná budova z pôvodných deviatich vydrických mlynov, ktorá si zachovala svoju pôvodnú dispozíciu. Možno aj preto viacerí návštevníci ponúkli rôznu formu pomoci pri dokončovacích prácach (úprava okolia, vybudovanie ihriska, inštalácia zariadenia na zásobovanie a čistenie vody, vybavenie interiéru...).

Prírodné prostredie Železnej studienky predstavuje najnavštevovanejšiu bratislavskú rekreačnú oblasť. Jej charakteristickou zvláštnosťou bola harmónia technických stavieb s mlynmi, náhonmi a sústavou jazier. Zostali len jazerá. Som rada, že sa obnovil aspoň jeden z pôvodných deviatich mlynov. Je to ôsmy mlyn, ktorý ako posledný bol v prevádzke až do začiatku 20. storočia.

Viera Měrková

PROBLÉM S PRENÁJOM PODCHODU

Musím zareagovať na Váš dobrý článok o Bratislavských podchodoch. Aj nám to leží v žalúdku, ale to, čo uvádza magistrát, že majú záujem podchody prenajať, nie je tak celkom pravdou. Taktiež nie je pravda, že 2x denne čistia podchody od sprejerov, lebo niektoré nápisy a grafity sú v podchodoch celé týždne. Oni si len vykazujú

činnosť, fakturujú a oberajú daňových poplatníkov o peniaze.

Naša spoločnosť sa snaží už 3. mesiac prenajať si jeden z podchodov v BA a v druhom podchode jediný obchodný priestor. Za tri mesiace nám nebol nikto z magistrátu schopný ani len odpovedať. Takže, až taký záujem asi nemajú. Pochopiteľne, chceme zostať v anonymite, aby nebola

ohrozená nejaká budúca spolupráca s magistrátom, keď sa náhodou rozhodnú odpovedať na náš záujem. Ale môžete to použiť, ak by ste chceli napísať nejaký dopĺňajúci článok. Výhovorka, že nič nedostali neobstojí, lebo to bolo poslané doporučené.

Jozef